

Politik for arbejds- klausuler og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland

Indledning

Region Sjælland er en samfundsansvarlig region, som vil påtage sig et ansvar. Region Sjælland vil sikre ordentlige vilkår for alle ansatte, der udfører arbejde for Region Sjælland. Og Region Sjælland vil sikre gode muligheder for at flere får en uddannelse.

Region Sjælland gennemfører i de kommende år en række store anlægsbyggerier, hvor byggeriet af Universitetssygehuset i Køge bliver det største anlægsbyggeri med regionen som byggherre i en lang årrække. Som byggherre og bestiller har regionen et stort ansvar for alle ansatte, der arbejder på regionens byggepladser og med tjenesteydelser i øvrigt, og derfor er det afgørende, at de tilbydes ordentlige arbejdsvilkår.

En stor del af Region Sjællands unge vælger at tage en erhvervsuddannelse, hvor en praktikplads er en forudsætning for at kunne gennemføre uddannelsen. Region Sjælland har i sin Vækst- og udviklingsstrategi en målsætning om at øge antallet af unge med en kompetencegivende uddannelse. Som et led i regionens indsats for kompetenceudvikling og erhvervsudvikling i øvrigt, ønsker Region Sjælland at medvirke til, at flere unge kan få en praktikplads her i regionen.

Med udgangspunkt i 'Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland' stiller Region Sjælland derfor en række krav til entreprenører, leverandører og lignede, der ønsker at samarbejde med Region Sjælland.

Det betyder, at leverandører og deres underleverandører ikke bare skal have et højt kvalitetsniveau og økonomisk formåen. De skal også dokumentere, at de kan leve op til krav om social ansvarlighed, bl.a. når det gælder ordentlige løn- og ansættelsesvilkår samt sikring af uddannelsespladser til regionens unge.

Om politikken

[BOKS: Hvad er omfattet af 'Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland?]

'Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland' omfatter alle kontrakter på bygge- og anlægsområdet og kontrakter på tjenesteydelser.

Region Sjælland vil som led i udbud og kontraktindgåelse af bygge- og anlægsopgaver samt kontrakter på tjenesteydelser, hvor kontrakten udføres i Danmark, stille krav om arbejdsklausuler i kontrakten.

Region Sjælland vil som led i udbud af bygge- og anlægsopgaver samt tjenesteydelser, hvor arbejdet udføres i Danmark stille krav om sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i overensstemmelse med politikken som minimum, når kontrakten har en varighed på mere end 6 måneder, en forventet kontraktsum på 5 mio. kr. og/eller forventede lønomkostninger på 4 mio. kr.

Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland' tager udgangspunkt i tidligere beslutninger truffet af Regionsrådet, herunder Region Sjællands Indkøbspolitik.

Med 'Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland' arbejder Region Sjælland med arbejdsklausuler svarende til de krav, der stilles til statslige arbejdspladser, og som fremgår i Beskæftigelsesministeriets cirkulære om arbejdsklausuler på statslige arbejdspladser, og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i henhold til de krav, der er fastsat for offentlige myndigheder.

Region Sjælland vil løbende følge statens, kommunerne og de øvrige regioners arbejde med dette område, og vil om nødvendigt justere denne politik. Nærværende politik er gældende fra 1. januar 2019.

Øvrige generelle rammer for Region Sjællands indkøb fremgår af 'Region Sjællands indkøbspolitik.

Socialt ansvar

Region Sjælland ønsker, at alle regionens leverandører i forbindelse med gennemførelsen af en kontrakt eller leverance skal respektere og overholde nationale og internationale love og regler vedrørende menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupsion.

Region Sjælland stiller således som udgangspunkt altid krav i kontrakten om, at leverandøren skal levere den beskrevne ydelse med respekt for nationale og internationale love og regler vedrørende menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupsion.

[BOKS: Arbejdet for Region Sjælland skal udføres i respekt for]

- FN's deklaration om menneskerettigheder
- ILO's deklaration om arbejdstagerrettigheder
- Rio de Janeiro deklARATIONEN om miljø og udvikling
- FN's konvention mod korrupsion

Dette krav betyder bl.a. at aftaleholderen og eventuelle underleverandører ikke må benytte sig af konventionsstridig børne- og voksenarbejdskraft. Region Sjælland forbeholder sig ret til at kræve dokumentation, hvis der er begrundet mistanke for at disse bliver overtrådt.

Ordentlige løn- og arbejdsvilkår

Region Sjælland ønsker ordentlige vilkår for de medarbejdere, der arbejder i virksomheder, som udfører arbejde for regionen. Derfor stilles der ved bygge- og anlægskontrakter samt tjenesteydelseskontrakter en række krav, der både gælder regionens samarbejdspartnere/leverandører og dennes eventuelle underleverandører. Der vil i forhold til den enkelte tjenesteydelseskontrakt blive foretaget en konkret vurdering af, om det er relevant at stille krav om arbejdsklausul. Det er leverandørens ansvar, at både sig selv og eventuelle underleverandører lever op til de stillede krav.

Region Sjælland vil ikke blot sikre de ansatte i forhold til de gældende love og regler. Region Sjælland pålægger ved bygge- og anlægskontrakter samt tjenesteydelseskontrakter leverandører på egne og eventuelle underleverandørers vegne at sikre, at ansatte, der arbejder i Danmark, har arbejdstilladelse og sikres minimumsvilkår, der ikke er mindre gunstige end dem, der bl.a. gælder i henhold til dansk kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område.

For Region Sjælland er det væsentligt, at alle ansatte har kendskab til de arbejdsvilkår, de arbejder under. Derfor skal leverandører sikre, at alle ansatte, herunder eventuelle ansatte hos underleverandører orienteres om de gældende arbejdsvilkår.

Intern Kontrolenheden i Region Sjælland kan til enhver tid udbede sig den relevante dokumentation for, at løn- og arbejdsvilkår for ansatte lever op til de forpligtelser, der er fastsat i denne politik. Ved mistanke om overtrædelse kan Intern Kontrolenheden i Region Sjælland udbede sig en redegørelse fra leverandøren.

Der kan sanktioneres med en bod på op til 0,1 procent af kontraktsummen, dog minimum 5.000 kr. pr. arbejdsdag, indtil der er afleveret behørig dokumentation, eller kontrakten kan ophæves som misligholdt.

Kravet om overholdelse af løn- og arbejdsvilkår stilles som en særlig klausul i de enkelte kontrakter.

Hvis leverandøren ikke overholder de krav, Region Sjælland har stillet i kontrakten, og medfører dette et berettiget krav på yderligere løn fra leverandørens eller eventuelle underleverandørers ansatte, kan regionen foretage tilbagehold i betalingerne til leverandøren med henblik på at sikre de nævnte ansættelsesvilkår.

Region Sjælland kan endvidere sanktionere manglende overholdelse af arbejdsklausulerne. Sanktionerne skal være effektive, stå i forhold til overtrædelsens omfang og have en præventiv virkning. I udgangspunktet vil Region Sjælland pålægge aftaleholderen en bod på 0,1 procent af kontraktsummen, dog minimum 5.000 kr. pr. arbejdsdag, hvor arbejdsklausulen ikke er overholdt, indtil overtrædelsen er bragt til ophør.

Sanktioneringen vil blive fastsat ud fra en konkret vurdering ved den enkelte kontraktindgåelse i forhold til kontraktens genstand mv.

Muligheder for unge under uddannelse

Region Sjælland ønsker at bidrage til, at flere unge kan få en praktikplads. Det er vigtigt for udviklingen i regionen, at de unge, der ønsker en erhvervsuddannelse, har mulighed for at få en praktikplads her i regionen. I Region Sjællands Vækst- og udviklingsstrategi er én af målsætningerne netop at flere unge skal have en kompetencegivende uddannelse. Bl.a. indenfor håndværksfagene er der risiko for mangel på kvalificeret arbejdskraft. Dette kræver uddannelses- og praktikpladser.

Region Sjællands samarbejdspartnere/leverandører skal bidrage til regionens målsætning på dette område. Derfor stilles der krav i regionens kontrakter med leverandører på bygge- og anlægsopgaver samt tjenesteydelser om, at der skal anvendes praktikanter, lærlinge og elever.

Region Sjælland stiller et generelt krav om, at leverandører i forbindelse med bygge- og anlægsopgaver og tjenesteydelser beskæftiger praktikanter, lærlinge og elever i et omfang, der er tilsvarende til det, der er sædvanligt i den pågældende branche.

I de store og længerevarende bygge- og anlægskontrakter samt tjenesteydelseskontrakter vil der i forbindelse med de enkelte udbud blive foretaget en vurdering af, hvor mange praktikanter, elever og lærlinge, der konkret skal stilles krav om. Dette sker når kontrakten har en varighed på mere end 6 måneder, en forventet kontraktsum på mindst 5 mio. kr. og/eller forventede lønomkostninger på 4 mio. kr.

Den kontraktansvarlige enhed i Region Sjælland vil herunder konkret vurdere, om et krav om beskæftigelse af praktikanter, lærlinge og elever lovligt kan stilles, herunder om kravet overholder principperne om ikke-forskelsbehandling, ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet, og er forbundet med kontraktens genstand mv.

Ud over varigheden skal opgaven også have et fagligt indhold, der giver mulighed for beskæftigelse af praktikanter/lærlinge/elever. Ved den konkrete vurdering lægges der vægt på, om der tidsmæssigt er mulighed for en uddannelsesaftale for praktikanter/lærlingen/eleven i forbindelsen med opgaven.

Krav om anvendelse af praktikanter, lærlinge og elever stilles som en særlig klausul i de enkelte kontrakter.

Region Sjælland vil sanktionere leverandøren og dennes eventuelle underleverandører, hvis der ikke leves op til kravene om anvendelse af praktikanter, lærlinge og elever.

Hvis der opstår uenighed om hvorvidt ordregiveren kan forventes at leve op til kravet om anvendelse af praktikanter, lærlinge og elever, kan Region Sjælland kræve en redegørelse for forholdet, herunder hvordan leverandøren forventer at efterleve kravet. Der kan sanktioneres med en bod på 5.000 kr. pr. påbegyndt uge, indtil der er afleveret behørig dokumentation, eller kontrakten kan ophæves som misligholdt.

Herudover kan der pålægges en bod på 100.000 kr. pr. manglende årsværk praktikant, hvis det ved kontraktens afslutning konstateres, at der ikke fuldt ud har været beskæftiget det krævede antal årsværk praktikanter.

Sanktioneringen vil blive fastsat ud fra en konkret vurdering ved den enkelte kontraktindgåelse i forhold til kontraktens genstand mv.

Kontrol med sociale klausuler og arbejdsklausuler

Region Sjælland har tillid til sine samarbejdspartnere/leverandører og en forventning om at indgåede kontrakter overholdes i overensstemmelse med de krav, der er rejst med udgangspunkt i regionens 'Politik for arbejdsklausuler og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i Region Sjælland'.

Med dette udgangspunkt vil der blive foretaget kontrol med overholdelse af arbejdsklausuler og sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler. Kontrollen er en del af den løbende dialog og kontraktopfølgning mellem Region Sjælland og leverandøren, og vil blive gennemført ud fra de efterfølgende principper.

I forhold til overholdelse af sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler skal, den kontraktansvarlige enhed og leverandøren på bygge-, drifts-, og statusmøder eller lignende følge op på antallet af lærlinge og elever i henhold til det omfang, det er fastlagt i kontrakten.

Intern Kontrolenheden i Region Sjælland foretager desuden stikprøvekontroller på overholdelse af sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler ved at efterspørge relevant og nødvendig dokumentation i form af ansættelsesbevis, uddannelsesaftale, praktikantplan, timesedler og lønsedler samt evt. annoncering efter lærlinge og elever, og udtalelse fra teknisk skole eller tilsvarende skole.

I forhold til overholdelse af arbejdsklausulens bestemmelser skal leverandøren skriftligt orientere Region Sjælland om, hvilke underleverandører der anvendes i forbindelse med opfyldelsen af kontrakten, ved angivelse af CVR. Nr. / RUT.nr.

Intern Kontrolenheden foretager stikprøvekontroller på overholdelse af arbejdsklausulens bestemmelser ved besøg på byggepladser og arbejdssteder. Antallet af besøg på den enkelte

byggeplads og arbejdssted sker ud fra en risikovurdering. De faglige organisationer inddrages løbende i den videre vurdering af, hvad der er risikoområder.

Intern Kontrolenheden i Region Sjælland vil ved mistanke om mulig overtrædelse af arbejdsklausulens bestemmelser efterspørge relevant og nødvendig dokumentation i form af ansættelsesbevis, timesedler, lønsedler, e-indkomst kvitteringer fra SKAT, dokumentation for indbetaling af pension og feriepenge, gyldig arbejdsskadeforsikring, opholds- og arbejdstilladelser samt den referenceramme aftaleholderen har anvendt i forbindelse med fastsættelsen af løn- og arbejdsvilkår for ansatte hos aftaleholderen og dennes eventuelle underleverandører.

Leverandører er i forbindelse med videregivelse af materiale og dokumentation forpligtet til at sikre overholdelse af reglerne i gældende persondatalovgivning, herunder til indhentning af samtykke fra medarbejdere i forbindelse med udlevering af dokumenter med personhenførbare oplysninger.

Intern Kontrolenheden i Region Sjælland sikrer at modtaget materiale og dokumentation behandles i henhold til gældende persondatalovgivning. Modtaget materiale og dokumentation opbevares så længe sagsbehandlingen pågår. Efter endt sagsbehandling makuleres modtaget materiale og dokumentation.

Forening for Byggeriets Samfundsansvar

Region Sjælland ønsker med 'Politik for sociale klausuler og arbejdsklausuler i Region Sjælland' at tage et samfundsmæssigt ansvar og bidrage til en positiv udvikling i bygge- og anlægsbranchen, særligt i forhold til ordentlige løn- og ansættelsesvilkår og unge under erhvervsuddannelse.

Region Sjælland ønsker desuden at bidrage til, at byggeriets samfundsansvar løftes yderligere. Ikke bare her i regionen, men i hele bygge- og anlægsbranchen.

Derfor er Region Sjælland medlem af Forening for Byggeriets Samfundsansvar og har tilsluttet sig 'Chartret for Byggeriets Samfundsansvar.' Region Sjælland forpligter sig med medlemskabet at efterleve chartrets seks principper.

[BOKS: 6 principper for samfundsansvarlig byggeri]

1. at vurdere byggeprojekters risiko
2. at indgå i dialog med samarbejdspartenerne om samfundsansvar
3. at indgå i dialog med interessenter
4. at arbejde for bæredygtige løsninger
5. at have ordentlige ansættelses- og arbejdsforhold
6. at sikre uafhængighed og ikke-korrupt praksis